

Bryn Greer-Wootten

KE GEOGRAFII UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ČI UDRŽITELNOSTI?

Pojmová analýza odkrývá velké rozdíly mezi významovým pojetím trvale udržitelného rozvoje a udržitelností. Vzájemné vztahy mezi ekonomickými, environmentálními a sociálně politickými dimenzemi udržitelnosti jsou komplikované a komplexní a odhalují některé nové metodologické otázky. Úloha geografie, jako vědní disciplíny, se zdá být v případě trvale udržitelného rozvoje pro zkoumání těchto vztahů velmi podstatná. Na druhé straně, požadavky kladené na výzkum udržitelnosti, s důrazem věnovaným problematice řízení společnosti, zpochybňují mnoho tradičních geografických přístupů. K těmto otázkám nabízí článek nástin možných odpovědí spolu s některými příklady převzatými z kanadských výzkumů.

Vladimír IRA, Jana ZAPLETALOVÁ

ZMĚNY V PROSTOROVÉM ROZLOŽENÍ OBYVATELSTVA ČESKÉ NÁRODNOSTI VE SLOVENSKÉ REPUBLICE A SLOVENSKÉ NÁRODNOSTI V ČESKÉ REPUBLICE S DŮRAZEM NA OBDOBÍ 1991 - 2001

Příspěvek se zabývá prostorovým rozložením obyvatelstva české/slovenské národnosti ve Slovenské/České republice. Až do roku 1992 (do rozdělení Československa na dva samostatné státy) byli Češi a Slováci ve společném státě majoritním etnikem a otázka jejich geografického rozmístění nepatřila v geografické literatuře k frekventovaným tématům. V roce 1993 po rozdělení společného státu se Slováci v České republice a Češi na Slovensku stali minoritními etniky a jejich stěhování mezi Českou republikou a Slovenskem se staly mezinárodními migracemi. Tento článek přispívá k poznání vývoje geografického rozmístění Čechů/Slováků ve Slovenské/České republice.

Jaromír Kaňok, Magdalena Matysik

HYDROLOGICKÁ CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH PRAMENŮ V POVODÍ HORNÍ ODRY

Výzkum probíhal v povodí horní Odry po profil Kožle. Plocha takto vymezeného území je 9173.6 km². Terénní výzkum byl prováděn v hydrologických letech 1996, 1998, 1999, 2000. V průběhu terénních výzkumů bylo vybráno 18 pramenů na území polské části povodí, kde byl výzkum v daném období prováděn v měsíčních odstupech. V české části bylo zkoumáno 9 pramenů, které patří do pozorovací sítě CHMÚ. Vydatnost zkoumaných pramenů je různorodá. Z provedených analýz časových řad měřených vydatností pramenů je možné tvrdit, že ve většině případů vydatnost ovlivňují vody z tání sněhu a v menší míře vody dešťové. Zkoumané prameny jsou charakteristické režimem, který je typický pro prameny, jejichž zásoby jsou doplňované sněhovými a dešťovými srážkami. V oblasti horního povodí řeky Odry převažují prameny o vydatnosti 1 dm³..s⁻¹.

Anton Michálek, Peter Podolák

SEZÓNNOST KRIMINALITY VE SLOVENSKÝCH MĚSTECH

Vážným negativním důsledkem politicko-ekonomických změn na Slovensku pro roce 1989 je výrazný nárůst kriminality. Stoupající tendence zločinnosti vykazují při detailních měsíčních analýzách periodické výkyvy (sezónní vlivy). Tyto výkyvy jsou výsledkem objektivních transformačních vlivů, zejména sociálního a ekonomického charakteru. Zhodnocení významu sezónnosti vybraných druhů kriminality a získání relevantních informací o zákonitostech sezónních vlivů ve vybraných městech Slovenska má mimo teoreticko-metodologického přínosu i praktický význam při kontrole a potlačování kriminality v analyzovaných městech. Získané hodnoty sezónních indexů umožňují identifikovat důležité časové horizonty páchaní zločinnosti a klasifikovat riziková období ve vybraných městech. Poznatky této studie mohou zároveň sloužit pro další, především sociologické výzkumy zaměřené především na sociálně-časové podmíněnosti kriminality v městském prostředí.

Anna Rafajová

VYBRANÉ ASPEKTY BIOTICKÉHO POTENCIÁLU OSTRAVSKÉHO REGIONU

Předkládaný příspěvek se věnuje stručnému hodnocení biotického potenciálu a aktuálního stavu krajiny v jednotlivých bioregionech Ostravského regionu, který je jedním z antropicky nejvíce postižených regionů v České republice. Biotickým potenciálem jsou myšleny celkové možnosti existence bioticky hodnotných částí krajiny, které mají v krajině stabilizační, regulační a regenerační funkci. Pozornost je zaměřena na ekologicky významné segmenty krajiny, především na aktuální síť zvláště chráněných území, a na jejich význam při nezbytném postupném zvyšování ekologické stability krajiny Ostravského regionu.

Miroslav VYSOUDIL, Martin JUREK

ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ V OLOMOUCI V OBDOBÍ 1991-2000

Příspěvek popisuje charakter a vývoj znečištění ovzduší ve městě Olomouci v letech 1991-2000, tj v období výrazných transformačních ekonomických změn v České republice. Bylo sledováno časoprostorové rozložení SO₂, NO_x, prašného aerosolu, O₃ a byl stanoven index kvality ovzduší. Ovzduší města nejvíce zatěžují emise NO_x. Jejich hlavním zdrojem je silniční doprava. Imisní limity SO₂ a prašného spadu bývají překračovány jen při značně nepříznivých rozptylových podmínkách. Během sledovaného desetiletí lze na území města u SO₂, a polévatého prachu pozorovat stagnaci až pokles hodnot imisních koncentrací, u NO_x a O₃, nelze stanovit jednoznačný trend. Podle hodnot ročního indexu kvality ovzduší IKOr (SO₂ - NO_x - polévatý prach) lze označit stav ovzduší v Olomouci v období 1991-2000 jako poměrně dobrý. Hodnota IKOr se nejčastěji nacházela v intervalu < 1 ; 2), tj. vyhovující ovzduší, zdravé ovzduší.

ZPRÁVY

Doc. Ing. Jan Lacina, CSc. (60)

In memoriam Dr. Peter Mariot (1940 – 2004)